

PRÍHOVOR PREZIDENTKY SR NA UDEĽOVANÍ ŠTÁTNYCH VYZNAMENANÍ

„Oslavu jedného z najvýznamnejších dní našej histórie spravidla spájame s odovzdávaním najvyšších štátnych vyznamenaní. Udeľujeme ich osobnostiam, ktoré svojím životom a dielom mimoriadnym spôsobom prispeli k úspechom republiky a blahu jej obyvateľov. Vyplýva to z podstaty veci: Slovenská republika nie je abstraktnou entitou. Je našim spoločným dielom. Výsledkom toho, čo sme schopní a ochotní ako občania urobiť pre nás, naše komunity, naše spoločenstvo, pre naše Slovensko.

Tridsiate výročie vzniku Slovenskej republiky s nami dnes oslavujú aj štátni predstavitelia susedných krajín. Drahí priatelia, vašu prítomnosť si veľmi vážim a je pre mňa dôkazom, že slovenský príbeh je súčasťou nášho spoločného príbehu. Príbehu strednej Európy. Takmer celé tisícročie sme geograficky, historicky, kultúrne i civilizačne patrili do stredu Európy. Ale po druhej svetovej vojne boli krajiny strednej Európy mocensky unesené na východ.

Naše národy sa s tým nechceli zmieriť. Svedčí o tom maďarské povstanie v roku 1956, československé udalosti známe ako Pražská jar v roku 1968, a poľské revolty, ktoré vrcholili érou Solidarności. Dejiny sú tak svedkom, že svoju európsku identitu sme si bránili. Po roku 1989 sme využili priaznivú historickú situáciu, aby sme sa vrátili tam, odkiaľ sme geograficky nikdy neodišli - do civilizácie, ktorá je založená na ľudských právach, právnom štáte a demokracii.

Osobitne by som rada vyzdvihla fakt, že sme tento návrat uskutočnili spolu s Čechmi v spoločnom štátnom zväzku. Aj keď sme sa pred tridsiatimi rokmi vybrali každý vlastnou cestou, spája nás naďalej priateľstvo a silné vedomie spolupatričnosti.

Ak historické osobnosti našich dejín snívali o tom, že stredná Európa bude rodinou rovnoprávných a slobodných národov, tak my tento sen žijeme. Ak nie sme – a často oprávnene – spokojní s tým, ako ho žijeme, nie je to už spôsobené žiadnym vonkajším diktátom, ale iba našimi vlastnými zlyhaniami. A tie môžeme aj vlastnými silami napraviť.

Ako však vieme, nie voči každému bola história taká prajná. Zvrchovanosť, ktorá je pre nás stredoeurópanov už samozrejmosťou, je pre ukrajinský ľud a jeho predstaviteľov hodnotou, ktorú musia brániť za cenu tisícov obetí a utrpenia miliónov mužov, žien a detí. Považujem za silné posolstvo, že všetky krajiny, ktoré sú tu dnes zastúpené na najvyššej úrovni máme spoločný, jasný a jednoznačný postoj o podpore Ukrajiny.

Dámy a páni,

v dnešnom novoročnom príhovore som povedala, že najväčšie bohatstvo, ktoré Slovensko má, spočíva v jeho ľuďoch. Slováci a Slovenky, ako aj ďalší naši občania, boli vo svojich špičkových výkonoch za posledné desaťročia trvalými účastníkmi vývoja európskeho ducha.

Boli účastníkmi zápasu o rozširovanie priestoru slobody, zápasu o rešpekt voči menšinám, zápasu o uchovanie duchovného rozmeru našich životov.

Nie vždy sme však kráčali iba dopredu. Pri boji s korupciou, pri uplatňovaní princípov právneho štátu, či ochrane prírody a krajiny. V 90. rokoch Slovenská republika dokonca

vypadla z prvej vlny rozširovania Európskej únie aj Severoatlantickej aliancie, pretože vnútropolitické pomery krajiny neboli kompatibilné s európskym prostredím a jeho hodnotami. Slovensko však rýchlo dokázalo vyrovnať integračný deficit a v prijímaní reforiem sme načas patrili dokonca medzi európskych lídrov.

Aj v týchto dôležitých momentoch sa prejavila naša schopnosť pozitívnej občianskej mobilizácie. Ochota zlepšovať veci z vlastnej vôle a zasadiť sa za správnu vec. Takáto angažovaná verejnosť je a vždy bude protiváhou proti tendenciám, ktoré môžu našu demokraciu oslabovať. Či už ide o vedomú snahu alebo o dôsledok rozdeľovania spoločnosti šírením neznášanlivosti a nenávisť. Súčasnosť nás učí, že sloboda ani demokracia nemusia byť získané naveky. Avšak práve skúsenosť s ich ochranou a znovu-nadobúdaním zvyšujú naše šance preniť sa cez ťažké obdobia.

Dámy a páni,

dnes večer prevezmú vyznamenania ľudia, ktorí v období neslobody vzdorovali tomu, čo sa zdalo byť neodvratné. Konali v duchu toho, čo pred slovenským režimovým súdom v roku 1954 povedal Silvester Krčméry: „Vy máte v rukách moc, ale my máme pravdu. Tú moc vám nezávidíme a netúžime po nej. Nám stačí tá pravda, lebo je väčšia a silnejšia ako moc.“

Rovnako sú medzi ocenenými ľudia, ktorí prispeli k dnešnej demokratickej tvári našej krajiny. Podieľali sa na jej humanizácii, na zavádzaní spoločenských zmien, na skvalitňovaní sociálnych služieb, či na tom, aby ľudia bez ohľadu na svoj pôvod mali rovnaké životné šance ako ostatní. Je našim spoločným šťastím, že sú tu ľudia, ktorí na seba dobrovoľne prijímajú ťarchu sveta, lebo pomoc iným považujú za spôsob, akým chcú žiť svoj život.

Viacerí z tých, ktorí si dnes večer prevezmú vyznamenanie, sa už narodili s darom - vzácnym osobným nadaním. Pretože svoj talent nepremárnili, ale rozvíjali ho, dokázali veľké veci. Pozná ich odborný svet a zaslúžia si, aby ich lepšie poznala aj naša verejnosť. Ocenená bude aj športová osobnosť, ktorá nepotrebuje, aby sme ju osobitne predstavovali, lebo je vážená na celom svete.

Vyznamenania prevezmú tiež ľudia kultúry a umenia. Umenie je najvyššia radosť, ktorú človek dáva sebe a ďalším ľuďom. Umelci, ktorí tento druh radosti dokážu šíriť, neslúžia len svojmu talentu, ale aj nám všetkým.

Vážené laureátky, vážení laureáti,

všetkým vám, ktorým bude udelené vyznamenanie, sa chcem v mene Slovenskej republiky a jej obyvateľov poďakovať za život a dielo, vďaka ktorým ste ho získali. Všetci spolu reprezentujete rozvoj našej krajiny. Reprezentujete posun od spoločenstva, ktoré musí brániť svoju existenciu až po spoločnosť, ktorá je súčasťou moderných európskych kultúrnych a vzdelaných národov.

Je pre mňa veľkou ctou a potešením, že vám môžem dnes odovzdať najvyššie vyznamenania, akými Slovenská republika disponuje.“